

Bogdan Bernard Żuralski

Tadeusz Stefan Żuralski (1894-1940) - docent ginekologii i położnictwa

---

Acta Medicorum Polonorum 1, 47-51

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Tadeusz Stefan Żuralski (1894-1940) – docent ginekologii i położnictwa

Bogdan Bernard Żuralski

Monachium

Wśród ofiar zbrodni katyńskiej znajdowało się ponad dwudziestu pracowników naukowych Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego. Jednym z nich był dr hab. ginekologii i położnictwa, Tadeusz Stefan Żuralski. Urodził się 14 września 1894 r. w Biskupcu pow. reszelski (Warmia) jako syn dr. med. Walentego Żuralskiego (w dalszych latach życia pracującego w Nowym Mieście na Pomorzu) i Wandy z Koźmińskich. Uczył się w gimnazjach humanistycznych (ośmioklasowych) w Olsztynie, Chojnicach i Gdańsku. W lutym 1913 r. zdał maturę, a w następnych latach studiował medycynę na uniwersytetach w Berlinie, Monachium, Rostocku i Królewcu. Zmobilizowany do armii niemieckiej w dniu 7 kwietnia 1916 r., do 23 grudnia 1918 r. służył w niej jako lekarz, uczestnicząc w kilku bitwach na Bałkanach, głównie na terenie Serbii i Chorwacji, za co został odznaczony Krzyżem Żelaznym. Od 1919 r. pracował jako asystent prof. dr. Wintera w klinice ginekologicznej uniwersytetu w Królewcu, gdzie w dniu 17 marca 1920 r. ukończył studia lekarskie egzaminami państwowym i doktorskim (dysertacja „Welches ist die schonendste Methode zur Einleitung des künstlichen Abortes bei Lungentuberkulose?”), uzyskując w tym dniu także niemiecką aprobację.

Pracę na stanowisku asystenta w kierowanej przez dr. Stanisława Tadeusza Łazarewicza (1863-1928) Krajowej Klinice dla Kobiet w Poznaniu rozpoczął 1 października 1920 r. Pięć lat później został prymariuszem u prof. Bolesława Kowalskiego i odbył podróż naukową do paryskiej Sorbony. W czerwcu 1928 r. habilitował się na podstawie rozprawy „Diagnostyka kiły w okresie ciąży, porodu i połoгу” (tematem wykładu habilitacyjnego było „Omdlenie noworodka podczas

U/1920
2658

Aus der Universitäts-Frauenklinik zu Königsberg i. Pr.
Direktor Geheimrat Prof. Dr. Winter.

**Welches ist die schonendste
Methode zur Einleitung des
künstlichen Abortes bei
Lungentuberkulose?**

Universitäts-
Bibliothek
München

Inaugural-Dissertation

zur Erlangung der Medizinischen Doktorwürde

an der

Albertus-Universität zu Königsberg i. Pr.

vorgelegt von

Thaddaeus Zuralski

aus Bischofsburg Kreis Rössel.

KÖNIGSBERG I. PR.
Buchdruckerei Otto Kümmel
1920

porodu”). Habilitacja została zatwierdzona przez Senat Uniwersytetu Poznańskiego 16 listopada tego roku. Odtąd prowadził część wykładów z ginekologii i położnictwa.

Brał czynny udział w życiu naukowym. Opublikował 23 prace w wydawnictwach Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i czasopismach ogólnopolskich. W rękopisie pozostała (uległa spaleni w 1945 r.) nieopublikowana praca „Zastąpienie środkami plastycznymi części genitaliów kobiecych – sztuczna pochwa”, o pierwszej w Polsce operacji tego rodzaju, jaką przeprowadził z dr. Janem Schlingmannem, asystentem prof. Antoniego T. Jurasza w Szpitalu Ubezpieczalni w Poznaniu. Uczestniczył w zjazdach naukowych ginekologów w Warszawie, Lwowie, Łodzi, Krakowie i Krynicy.

Prywatna lecznica doc. Tadeusza Żuralskiego przy ul. Chopina w Poznaniu
(zdjęcie wykonane w latach, gdy znajdował się tam Konsulat Amerykański)

W latach 1922-1929 był naczelnym lekarzem szpitala ginekologicznego Kasy Chorych w Poznaniu, od 1931 r. właścicielem prywatnej lecznicy dla kobiet, położonej początkowo przy ul. Fredry 8, a następnie ul. Chopina 4. W 1929 r. został odznaczony Medalem 10-lecia Niepodległości oraz Złotym Medalem w Dziedzinie Krzewienia Ubezpieczeń Społecznych. Był członkiem Zarządu Okręgu Wielkopolskiego Polskiego Czerwonego Krzyża i członkiem Rady Poznańskiego Towarzystwa Łowieckiego.

Ukończył w 1925 r. kurs oficerów rezerwy Wojska Polskiego w randze ppor. Lekarza przy 8. Baonie Sanitarnym W.P. Zmobilizowany w sierpniu 1939 r. jako podporucznik rezerwy stacjonował z 502. Szpitalem Wojskowym w Białowieży.

Tadeusz Żuralski (1894-1940)

W nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Był jeńcem Kozielska, został zamordowany w Katyniu pod numerem 0675.

Pozostawił żonę, Agnieszkę z domu Paul, urodzoną w Orniecie na Warmii w 1898 r., w okresie międzywojennym solistkę Chóru Narodowego Feliksa Nowowiejskiego i Opery Poznańskiej, a w latach 1950. wykładowczynię śpiewu w oddziale Poznańskiej Wyższej Szkole Muzycznej w Szczecinie. Dzieci: Marceli (ur. 1924, nie żyje), Bogdan (ur. 1926) i Janina (ur. 1929, nie żyje).

Piśmiennictwo

Archiwum UAM, Życiorysy i dokumenty Tadeusza Żuralskiego.

Centralne Archiwum Wojskowe, Akta osobowe Tadeusza Żuralskiego.

Tadeusz Żuralski, Welches ist die schonendste Methode zur Einleitung des künstlichen Abortes bei Lungentuberkulose?, Königsberg 1920.

Streszczenie

Tadeusz Żuralski (1894-1940) studiował medycynę w Królewcu, Monachium, Berlinie i Rostocku. W czasie I wojny światowej został przymusowo wcielony do armii pruskiej. Studia lekarskie ukończył w 1920 r. w Królewcu. W okresie międzywojennym pracował w uniwersyteckiej Klinice dla Kobiet w Poznaniu, a z czasem otworzył własną lecznicę ginekologiczno-położniczą. Uczestniczył w kampanii wrześniowej 1939 r. Dostał się do niewoli sowieckiej i został zamordowany w Katyniu.

Abstract

Tadeusz Żuralski (1894-1940), an Assistant Professor of gynaecology and obstetrics at the University of Poznan

Tadeusz Żuralski (1894-1940) studied medicine in Kaliningrad, Munich, Berlin and Rostock. During World War I he was conscripted into the Prussian army. He completed medical studies in 1920 in Kaliningrad. In the interwar period, he worked at the University Clinic for Women in Poznan, and with time he opened his own small gynaecological and obstetric hospital. He participated in the Polish September campaign of 1939. Taken a prisoner by the Soviets, he was murdered in Katyn.

Słowa kluczowe: historia, dwudziesty wiek, lekarz, wojna światowa, Katyń
Keywords: history, twentieth century, doctor, world war, Katyn